

F23.721
2

ბიბლიოთეკა
საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების
მინისტრის

საგარეო-გულუბნაძის

სწავლა

ეკლესიო-საგარეო ურთიერთობების

ეკლესია სწავლა

გაბა

შოკლე კათედრის

გვერდი 100

წიგნთა სარეგისტრაციო პირობა წიგნისა და მისი

1860

შემოკლებული

სწავლა

ზიკუშლ-საჭიროთა საგანთა

8558
K13458

შემოკლებული

სწავლა

ყოვლად-საჭირო უწინარეს
ყოველთა სწავლათა

აღბეჭდილი წარსაგებელითა

ბეთილ-შობილი იაკობ ივანის
უფალი მუბალაგის მეუღლისა
ანნასი.

სასარგებლოდ ერმათა

გენერალსა

წიგნთა სარეგისტრაციო შინა წიგნისა დაწარმისა

127 (27) გ. 1860 წ. 16 16
ი. შ. ი.

ესეა ცვირთი, სრუკუნად მთ-მსუნი ;
შეიცვან კაცო : ქრთ სრწყთოს სუნი .

შემოკლებული

სწავლა

ეზგლად-საჭირო უწინარეს
ეზგელთა სწავლათა

სასწავლო და უძმობა

რაგდენი რამენი ესაჭიროებისთ
უკუშ კაცთა საცხოვნებლად?

სამნი რამენი, პირველად სარწ-
მუნოება, მეორედ სასოება, და მე-
სამედ სიუყარული; რომელთა ეწო-
დებისთ ღუთის-მეცუგებლებრიგნი
სათხოვბანი.

რამ არს სარწმუნოება?

არს სათნოება ერთი დაღვრილი
ღუთისაგან სულსა შორის ჩვენსა,
ჟამსა ნათლის-ღებისა ჩვენისასა,
რომლით გვრწამს უოველი ჭეშმა-
რიცებამ იგი რომელნიცა უკუშ გ-
მოუცხადებია ღმერთსა, და რომე-
ლნიცა სწამს და აღვიარებს წმიდა
ღედა მბბღესია.

რაგდენი არიან უპირველესნი სა-
განნი ივინი, რომელთა, ვითარცა
ქრისტეანეთა, უიჭოდ გემართებს
ცოდნა?

პირველად საჭიროებით საშუალო-
ბი-სა გემართებს რათა ვიცოდეთ გან-
ჩხევიტ და გირწმუნოთ სამნი უპი-

რველესნი სარწმუნოების ნაწილნი
ესენი: პირველად, ერთება და სა-
მება ღუთისა. მეორედ, განკარგი-
ელება, და გნება მაცხოვრისა ჩვე-
ნისა. და მესამედ, რომელ ღმერ-
თი არს მართალი მსაჩუღი და მიმ-
ეებელი; რომელი მიაგებს კეთილთა
სასუფეველსა, და ბოროტთა ჭოჭ-
ოხეთსა. და ევრედ დიდ არს და
ყოველად საჭირო ამათი ცოდნა, გი-
დრელა რომელმანცა არა იცოდეს
სამნი სარწმუნოებისა მთავარნი ნა-
წილნი ესენი, იგი ვერ ცხოვდება,
არ იქმნების დამცვეი ვინა მიძლე
საიდუმლოთა მათ წმიდა ეპიკლე-
სიისა, და თუმცა მიეცეს მას ახ-

სნა ცოდვათა აღსარებასა შინა, მაინც
უსარგებლო და უნაყოფო არს მის-
თვის, რამეთუ გერ მიიღებს პენ-
დობასა.

ეგრეთვე თანა-გვამს რწმუნება
გვაღაღცა სხვა ყოველთა გეშმა-
რიცებათა მათ, რომელნიცა არიან გუ-
მოცხადებულნი ღუთისაგან წმიდისა
მბპლესიისად. მაინც საზოგადოდ და
განუჩეგველად.

მეორედ ქუშუე შიშიე ბრძანებისა
გვმართებს ცოდნა, და დამცევობისა
ებრ ჩვენისა ვულის სმის ყოფა
(მეცხოება ძალისა) სიმეოლოასა,
ესე იგი, მრწამსისა: საუფლო ღოც-
ვისა, ესე იგი, მამაო ჩვენოასა: ათთა

მცნებათა ლუთისათა: ექუსთა ბრძა-
 ნებათა წმიდა ეპკლესიისა: და შვი-
 ღთა საიდუმლოთა წმიდისა ეპკლე-
 სიისათა. რამეთუ მრწამსი, საჭირო
 არს სარწმუნოებისათვის: რამეთუ
 იგი იაყრობს თვის შორის მათ,
 რომელნიცა უნდა ევრწამდეს ჩუშნ-
 მამათ ჩვენთ, საჭირო არს სასოე-
 ბისათვის. რამეთუ იგი იაყრობს
 თვის შორის მათ, რომელთაცა უნდა
 გსასოებდეთ. მცნებანი ლუთისანი,
 და ბრძანებანი ეპკლესიისანი საჭი-
 რო—არია სიყუარულისათვის: რა-
 მეთუ იგინი იაყრობენ თვის შორის
 მათ, რომელთა ქმნა ევესაჭირო-
 ების რათა გიქმნათ სათნო წინაშე

ღუთისა. ხოლო საიდუმლონი წმი-
დისა ეპტლესიისანი არიან საშუალონი,
რომელთა მიერ მოვევცემს ჩვენ
ღმერთი წმიდასა მადლსა თვისსა,
რომელიცა გვესაჭიროების ჩვენ
საცხოვნებლად.

რომლისათვის არა არს ემა ერთ-
გნის მხოლოდ სწავლა მათი, არა-
მედ საჭირო არს მარადის უკუდნა:
და უკეთუ დაგიწევებოდეს, განმო-
რებით ზეწიკად ისწავლოს.

მესამედ გვმართებს უკუდნა, ვითა-
რცა კათესიზისა ვინა საქრისტიანო
მოდღვარებისა, ევრეთვეცა, თუ რა-
გდენი, და ვითარნი დამზადება ესა-
ჭიროების კაცსა კეთილად აღსარე-

ბის თქმისა, და ზიარებისათვის? რა
თა გერეთი დამზადებითა შევიძლ-
ოთ ღირსეულად მიასლოება წმიდ-
ათა საიდუმლოთა მათ, რომლითა იქ-
მნან ივინი მღვსინებელნი უკუ ზვე-
ნნი; და არა დაუმზადებლივ უღირსი
მიასლოებითა დამსჯელნი ზვენნი;
გითარცა ამბობს წმიდა ჰაგლე მო-
ციქული, მეცუველი: «ამიერიითგან
რომელი ჰსჭამდეს ჭურსა ამას და
სუმიდეს სასუმელსა ამას უფლი-
სასა უღირსებით უფლისა, თანა-
მდებ—არს იგი გორცსა და სისხლსა
უფლისასა. გამო ღაიჯადენ კაცმან
თავი თვისი, და ესრეთ ჭურისა მის
განი ჰსჭამდენ, და სასუმელისა მის

განი ჰსუნ . ხოლო რომელი არა
ღირსად ჰსჭამდეს და ჰსუმიდეს და-
სასჯელად თავისა თვისისა ჰსჭამს
და ჰსუამს , რამეთუ არა გამოიკითხნა
გორცნი უფლისანი » . ნ . გორინთ ,
ინ . 27 29 .

მეოთხედ , თვითთუელსა ჰირსა
ვალი—აქუს რათა ისწავლოს კვლად
იგი ყოველი , რომელიცა საჭირო-
არს თვისი მდგომარეობის გელოგ-
ნებისა თანა—მდებობისა ებრ აღს-
რულებისათვის , მაგალ : მღვდელი
თანამდებ არს სწავლად ყოველთა
მათ , რაჟცა უმზერს მღუდლებრივთა
გელოგნებათა კეთილ—მოძღუარე-
ბისათჳს . მსაჯული , კეთილად აღს-

რულებისათვის მსაჯულებრივი გე-
ლოვნებისა: მკურნალი, კეთილად
აღსრულებისათვის მკურნალობის
გელოვნებისა, და სხვა. რამეთუ
უმცრობითა გელოვნებისა თვისისა:
გინა უნაღულოლობითა საკმაო სწავ-
ლისა მისისა, ღამთების რა იგი
ქუჭუქ თანა—მდებობისა შეცდენითა
ანუ მრუდი მოქმედებითა გელოვნე-
ბისა მის, შეჭსცოდავს, დაღაცა თა
ნამდებ—იქმნების მაგიერის შებრუ-
ნებასა, უკეთუ ეგნოს გინა ზიანი
მიეცეს მით მოეგასსა. ამისთვის
თანამდებ—არს ესე გითარი პირი
რათა ანუ ისწავოს საკმაოდ გელო-
ვნება იგი ანუ განეპორობს წარმო-

ებისაგან გელოვნებასა მას,
რას ჰნიშნავს თქმა, ერთება ღუ-
თისა ?

ჰნიშნავს, რომელ მსოფლოდ ერთი
არს ღმერთი : რომელი არს დამ-
ბადებელი ყოვლისა, უფალი ყოვ-
ლისა, ყოვლის მწყობელი, ყოვ-
ლის შემძლე, ყოვლად კეთილი, ყო-
ვლად სრული, ყოვლად მშვენიერი,
ყოვლად უცბილი, მოწყალე, სასი-
ერი, და სხვაც.

რას ჰნიშნავს თქმა, სამება ღუ-
თისა ?

ჰნიშნავს, რომელ ესე ღმერთი, რომ-
ელი ერთი არს არსებითა, არს სამთა
განჩეუღთა ეგამთა შორის, რომე-

ღნიცა იწოდებოან შამა, მე და სუ-
ლი წმიდა. რომლისათვის სამნი
ღუთიუღნი გვაძნი ესენი არიან მხო-
ლოდ ერთი ღმერთი, და არა სამნი
ღმერთნი. რამეთუ აქვანან ერთი და
ისივე არსება, ერთი და ისივე ბუ-
ნება, ერთი და ისივე ღუთაება, ერ-
თი და ისივე ნება, ერთი და ისივე
უოგლის-მწყრობელობა, ერთი და
ისივე სიბრძნე, ერთი და ისივე გეო-
ლობა, და სხვაც.

რასა ჭნიშნავს თქმა, განჯორჯი-
ელება და ვნება მაჯსოვრისა ჩვე-
ნისა?

ჭნიშნავს, რომელ მეორე გვაძი
უოგლად წმიდისა სამებისა, ვითამც,

მე, რომელი იწოდების იესო ქრისტე, შთამოხდა ზეცით ქვეყნად და სსწისათვის ხვეწისა, და მიიღო გაცებრივი გორცი სულისა მიერ წმიდისა უბიწოსა სამოსა შინა ყოვლად წმიდისა და მარადის ქალწული მარიამისა . იმუა, და დაემკვდრა გაცთათანა წელსა ოცდაათსამეცსა; გუასწავა მოძღუარებაჲ თჳსი (რომელ არს გზა ცხოვრებისა) . უკანასკნელ წებითა საუკუნო მამისა თჳსისა, გარდასასდგლად ცოდვათა ხუჭნთა თანამდებობისა, იცვირთა გაცების ბუნებითა ყოვლად მწარე გნებანი, მოკვდა წმიდასა ჯგარსა ზედა, და მესამესა დღესა ღუთიულო ძლიერ

რებოთა თვისითა აღჰსდგა მკუდრგ-
თით, და შემდგომად თრეოცისა
დღისა აღმალლდა ზეცას.

რასა ჰნიშნავს თქმა, ღმერთი
არს მართალი მსაჩულო და მიმეგბ-
ელი?

ჰნიშნავს, რომელ ღმერთი ვითარცა
ყოფლად მართალი მსაჩულო გამოი-
შვეს საქმეთა თვითოეულთა ზირთა;
და უკეთუ იყუნენ ივინი კეთილნი,
მიამეგბს საუკუნო სასყიდელსა; და
უკეთუ იყუნენ მომაკუდინებლად
ბოროტნი, დასჯის საუკუნო ზაფი-
ყითა და რისხვითა. ვითარცა იჯუგის
უფალი ჩვენი: «წარვიდენ ესენი
(ბოროტნი) საცანჯუჭლსა საუკუ-

ნესა ხოლო მართალნი ცხოვრებასა
საუკუნესა » . მათეს . კე . 46 . და
ჰაგლე მოციქული « რომელმან მია-
ვოს კაცად-კაც აღსა საქმეთა მისთა
ებრ : მომთმინეთა მათ საქმისა კეთი-
ლისათა დიდებაჲ და ჰაგივი და უს-
რწნელებაჲ რომელნი ემიებენ ცხო-
ვრებასა საუკუნესა : ხოლო კდომი-
საგანთა მათ და ურჩთა ჭეშმარიტე-
ბისათა და მოჩილთა სიკრუისათა ,
რისხუაჲ და გულის წყრომაჲ » . რომ
მაელთ , ბ . 6-8 .

მოკლე სიმკრძოლო გინა ბღვიანკებამ

მოციქულთან .

მრწამს ერთი ღმერთი, მამა ყო-
ვლისა მწყობელი, ცისა და ქვეყ-
ნისა დამბადებელი. და იესო ქრი-
სტე ჩვენი უფალი მე მისი მხოლოდ
შობილი. რომელი მიდგომილ არს
სულისა მიერ წმიდისა, იმუა ქალ-
წული მარიამისაგან: ივნო პონგო-
ელი პილატეს-ზე: ჰვარს ეცვა,
მოკვდა, და დაიმარსა: ჰოჰოსეთ-
შიდ შთავიდა, მესამესა დღესა აღ-
ჰსდგა მკუდრეთით. ზეცას ამაღლ-
და, ზის ღუთის ყოვლის-მწყობე-
ლისა მამისა მარჯვენითა. იქილამ

უნდა მოგიდეს ცხოველთა და მკუ-
დართა გასასამართლებლად. მჩაჲს
სული წმიდა : წმიდა კათოლიკე მბ-
კლესია : წმიდათა წილდებულობა :
ცოდებათა შენდობა : კორციითა აღდ-
გომა, საუკუნო ცხოვრება, ამინ.

საუფლო ღოცება.

მამათ ხუშნო, რომელი სარ უათა
შინა, წმიდა იყავნ სახელი შენი, მო-
ვედინ სუფევა შენი, იყავნ ნება შე-
ნი, ვითარცა უათა შინა, გვრეთცა
ქუშყანასა ზედა. ჰური ხუშნი არს-
ებისა მოგვეც ხუშნ დღეს და მომი-
ცვევენ ხუშნ თანა-ნადებნი ხუშნნი,
ვითარცა ხუშნც მიგუჯეგებთ თანამ-

ღებთა, მათ ჩუწნთა, და ნუ შემოეყუ-
ნებ ჩუწნ განსაცდელსა, არამედ მის-
სენ ჩუწნ ბოროტისაგან, ამინ.

ათნი მცნებანი ღუთისანი.

ა. მე ვარ უფალი ღმერთი შენი,
და არა იუენენ შენდა ღმერთნი უც-
ხონი ჩემსა გარეშე.

ბ. არა მოიღო სახელი უფლისა
ღუთისა შენისა ამოხსნაგად.

გ. მოიხსენიე ღლე იგი შაბათი, და
წმიდა-ჭყავ იგი: ესე იგი, კვირანი,
და ბრძანებული ღლესა სწაულნი ღლ-
ენი.

დ. პატივ ეც მამასა შენსა და
ღელასა შენსა რათა კეთილი გეუოს

შენ, და ღლეკრძელ-იყო ქუჩუასა,
ზედა.

ე. არა კაცო—სკლა.

ვ. არა იმრუპო.

ზ. არა იპარო.

წ. არა ჯილიჭსწამო მოყუასს,
შენსა წამებითა ჯრუითა.

თ. არა გული გითქმიდეს ჯოლი-
სათვის მოყუასისა შენისა.

ი. და არცა ყოვლისა მისთვის,
რამცა იყოს მოყუასისა შენისა.

ექუსნი ბრძანებანი წმიდისა ეკლესიისანი.

ა. კვირათა და უქმე ღლე სასწაუ-
ლთა შინა წირვის მოსმენა:

ბ. განწესებულთა ღლეთა მარხუა

ახუ მარსულობა ბრძანებისა ებრ
წმიდა ეპკლესი ისა.

გ. წელიწადში მაინც ერთ-გზის
აღსარების თქმა.

დ. აღდგომის დღეებშიდ ზიარება,

ე. ყოველი მოსავალისა, და მო-
ნაგებისაგან ათის-თავის მიცემა სა-
ეპკლესიოდ.

ვ. უწესო დღეთა ქორწილის
უქმნელობა.

შვიდნი სანიდუმდობნი წმიდისა

ეპკლესიისანი.

ა. ნათლის-ღება. ბ. მირონის-
ცხება. გ. აღსარება გინა სინანუ-
ლი. დ. ზიარება. ე. მღუდელობა.

ვ. ქორწინება. ზ. ბოლო ზედიხ-
ცხება გინა ზეთის-კურთხევა.

შვიდნი თბენი მომბკუდიხებელნი ცოდეფნი.

- ა. ზუიობა გინა ამბარცაგნება.
- ბ. ანგარება გინა სარბობა.
- გ. სიძუა გინა მეძაობა.
- დ. შრისხანება გინა ზაფრიანობა.
- ე. ნაყროვანება გინა ლოთობა.
- ვ. შური გინა ძურის-სსენება.
- ზ. შარმაჯობა გინა ზანჯობა.

სხუბ სბჭირო ფუფებანი.

სად უკუშ იძეოფების აწ უფალი
ხუწნი იესო ქრისტე?
ღუთაების ბუნებითა ეოგელვან

არის, ხოლო კაცების ბუნებითა
მხოლოდ ზეცას, და ყოვლად წმიდა
ზიარებასა შინა.

ნუ თუ კიდე მოსასულელ არს
ქრისტე უფალი ქუჩუანასა ზედა?

დიაღ მოსასულელ არს დასას-
რულსა ამ სოფლისასა ცხოველთა
და მკუდართა ზედა სამართლის სა-
ქმნელად.

შენ ქრისტეიანი ხარ?

ვეუპარიცად ქრისტეიანი ვარ მო-
წყალებითა ღუთისათა.

ვინ უკუშ არს ქრისტეიანი?

იგი, რომელიცა მონათლული
არის, და აღვიარებს სარწმუნოებასა
და სჯულსა იესო ქრისტესასა.

რომელი არ უკუწ ნიშანი ქრის-
ტეანისა?

წმიდა ჭურთი.

გამოისახე წმიდა ჭვარი.

სახელითა მამისათა ✠ და მისა-
თა და სულისა წმიდისათა, ამინ.

ვინ ღაგბადა შენ?

ღმერთმან.

რასათვის ღაგბადა შენ ღმერთ-
მან?

წმინდის რათამცა ვიცნა იგი,
შევიყუარო და კეთილად ვმსახურო
მას ამას სოფელსა, და ესე ვითარი
კეთილობითა მოვიპოვო საუკუნო
ნეტარება იგი სასუფეველისა.

მაშ რასა მიუგებ თუცა გკითხონ

შენ ვითარმედ რა გრწამს?

მიუგევს რომელ მრწამს ეოვლად
წმიდა სამება, რომელი არს ერთი
ღმერთი, და სამი გუამი, ესე იგი,
მამა მე და სული წმიდა. კვალად
რომელ. მეორე გუამი იგი ეოვლად
წმიდა სამებისა მე, უფალი ხუშნი
იესო ქრისტე, ჭეშმარიტი მე ლუ-
თისა სიუყარულისა ხუშნისათვის
გარდამოსდა ზეცით ქვეყნად, და
განკაცდა სულისა მიერ წმიდისა სა-
შისა ქალწული მარიამისასა, იმ-
უა, იგნო, მოკუდა ჰუარსა ზედა
დახსნისა ხვეწისათვის; და მესამესა
ღღესა აღსდგა მკუდრეთით, და ა-
მაღლდა ზეცას. კვალად მრწამს

რომელ, ღმერთი მართალი მსა-
ჩულო არს, რომელი კეთილთა მია-
გებს საუკუნო დიდებასა სასუფეველო
სასა, და ბოროტთა წარგზავნის საუ-
კუნო ცეცხლსა და საცანჩველსა ჰო-
ჰოსეთისასა. კუალადცა მრჩამს და
ვალვიარებ უბეღსა მას, რაგა
ჰსრამს წმიდა კათოლიკე და სამოც-
იქულო ეპიკლესიასა.

ვითარ უკუშ გრჩამს ეგე უბე-
ლი?

მცბოცედ.

რასათვის უკუშ გრჩამს?

წმისთვის რამეთუ ღმერთსა, რომ-
ელი არავისმე მოატყუებს და არცა-
ღა მოსტყუებდების, გამოუცხადე-

ბია ივინი წმიდისა ეპპლესიისათვის,
და იგი წმიდა ეპპლესიაჲ ვერ-
ჰმანებს ხუცს რწმუნებასა მათსა.

ნუ თუ თანამდებ ვიყოთ განმეო-
რებად სშირად ღუაწლთა სარწმუ-
ნოებისა?

ჴე, თანამდებ ვართ განმეორებად
და ქნად, არა მხოლოდ ღუაწლთა
სარწმუნოებისა, არამედცა სასოე-
ბისა, და სიყუარულისა; პირუჭლად,
დასაწყისსა ცხოვრებისა ჩვენისა
რა მიგაწევთ ჰასაკსა სიუყვიერები-
სასა. მეორედ, რაჟამსაც ვიპოვებო-
დეთ განსაცდელსა სიკუდილისა. მე-
სამედ, სშირად ცხოვრებასა შინა
ჩვენსა. და მეოთხედ, ოდესაც

მოგვიხდეს განსაცდელნი წინამღ-
ღეენი ხსენებულითა მათ სათნოე-
ბათანი; რომელსა ჟამსა უფროს
ამისა სხუა არა რაჲ გვემულების
საჭურჭლი მღვდელი იმფერთა
საცდურთა. იხილე საქმე ღუაჩლთა
ამათა დასასრულსა წიგნაკისასა.

რად არს უკუშ სასოება გინა იმედი?

არს სათნოება რადმე ვარდმოცე-
მული ღუთისაგან სულსა შინა ჩვე-
ნსა, ჟამსა ნათლის ღებისა ჩვენი-
სასა; რომლის მიერ გესაგო მიღე-
ბასა ცხოვნებისა ჩვენისათვის საჭი-
რო მადლთა ამას ცხოვრებასა შინა,
და მერმისსა საუკუნო ღიდებასა მას
სასუფეველისასა.

ვის მიერ უკუწ სასოებ მიღება
სა საუკუნო ცხოვრებისას?

ღუთისაგან მადლითა და ნაყოფი-
თა უფლისა ჩუწნისა იესო ქრის-
ტესი; და კეთილ მოქმედებაებითა,
რომელთა ქნასა ვსასოებ შემწეო-
ბითა ღუთისა.

რა საფუძუწლით უკუწ სასოებ
საუკუნო ცხოვრებასა?

რამეთუ აღევითქუა მოცემაჲ მი-
სი ყოვლის—მწყრობელმან, ყო-
ვლად კეთილმან, ყოვლად მოწყა-
ლე და მოწმუნე ღმერთმან.

რამა არს უკუწ სიყუარული?

არს უკუწ სათნოება რამე გარდ-
მოცემული ღუთისაგან სულსა მი-

ნა ჩვენსა, ჟამსა ნათლის-ღებისა,
ჩვენისასა; რომლის მიერ თანა-გუ-
ამს სიყუარული ღუთისა, და მოყუ-
რისა, ვითარცა ბრძანებს უფალი ჩვე-
ნი: « შეიყუარო უფალი ღმერთი
შენი, ყოვლითა გულითა შენითა და
ყოვლითა სულითა შენითა და ყოვ-
ლითა გონებითა შენითა: ესე არს
დიდი და პირველი მცნება. და მეო-
რე მსგავსი ამისი შეიყვარო მოყ-
უასი შენი ვითარცა თავი თვისი » .
მათეს . კბ . 37-40 .

მაშ რაზომ თანაგვამს სიყუარუ-
ლი ღუთისა, და რა მსათვის?

ყოვლითა გულითა, უმფროს ყო-
ველთაგან; რამეთუ თავად არს ღმე-

რთი ყოველად განუზომელი და უზომ-
ელად დიდი კეთილი.

ვინ არს მოყუასი, და ვითარ თა-
ნა-გუამს სიყუარული მისი, და რამ-
სათვის?

მოყუასი არს თვინიერ ეშმაკთა და
წარწყმედილთა სულთა ყოველი პი-
რი და თანა-გუამს რათამცა შევიყუა-
რეთ ივინი ვითარცა თავი ჩვენი;
ამისთვის რამეთუ გვიბრძანებს ღმე-
რთი სიყუარულსა მოყუასისასა.
რომლისათვის გვალად იცემის უფა-
ლი ჩვენი: «ყოველი რომელი ვინ-
დეს თქუწნ რათა ვიყონ კაცთა
ევრეთცა თქუწნ ჭყავთ მათდა მი-
მართ. რამეთუ ესრედ არს ჰსწუ-

ლი და წინასწარმეტყველები. მათგან
თეს, 8. 12.

ნუ თუ ცხოვრებისათვის კმა არს
სარწმუნოება?

არა არს კმა, არამედ ვითარცა ცხ-
ონებისათვის საჭირო არს სარწმუნ-
ოება, ესრეთვე საჭირო არს ერთ-
ბამად შეყუარება ღუთისა, მხა-
სურება მისი, კეთილის ქმნა, და
ბოროტისაგან მოშორება: ვითარცა
სარწმუნოებისათვის იუდევის წმიდა
ბავლე მოციქული; «ხოლო თგი-
ნიერ სარწმუნოებისა გერ შესაძლე-
ბელ-არს სათნო ყოფა ღმრთისა »
ებრაელთ, ია . 6 : და აგრეთვე სარ-
წმუნოებისათვის კეთილის ქმნისა,

და ბოროტებისგან მოშორებისათვის
ცა ცხადი არს, ვითარცა ზრმანებს
უფალი: « არა ყოველმან რომელ-
მან მრჩუას მე უფლო უფლო, და
შევიდეს იგი სასუფეველსა ცათასა,
არამედ რომელმან ჭეოს ნებაჲ მა-
მისა ჩემისა ზეცათასა » . მათეს,
ზ, 21: კვლადცა: « უკეთუ ვნე-
ბავს ცხოვრებასა შესგლა დაიმარ-
სენ მცნებანი » : მუნვე მათეს. ით.
47: და ესრეთვე წმიდა იაკობ მო-
ციქულოცა მოწმობს. « ვითარცა
სოფრის თვინიერ სულისა მკუდარ-
არიან, ვერვთვე სარწმუნოება, თვი-
ნიერ საქმეთასა მკუდარ არს. » :
იაკობ, ბ. 26: მამ აქადვან ცხად-

არს რომელ, ღმერთი გვამოგვადებს
ჩვენ სასუფეველსა, ვარს ესე ჰი-
როთა, თუცა წრფელი სარწმუნოებ-
თა გიქმნებით ჩვენ დამცველნი
ბრძანებათა მისთა, რომელთა მიერ
შევიქმნებით მოხაწილენი საყოფთა
ვნებათა ქრისტესათა, და მით მივე-
წევით საუკუნო ცხოვრებასა.

რამა და ვითარი ცხოვრება თანა-
გუამს ჩუენ კეთილის ქმნისა, და
ბოროტისაგან მოშორებისათვის?

თანა-გუამს დაცუა ღუთისა და
წმიდა ეკლესიის ბრძანებათა, უო-
დუათაგან განშორება, და კეთილის
ქმნა, რომლისა უმთავრესნი ღუაწ-
ლნი არიან ღოუცუა, მოწყალება, და

მარსუა .

ცოდუათავან განძოკებისათვის
რა და ვითარი ღონის-მიებანი ეგო-
ნეს ჩვენ?

ო-თხნი ღონის-მიებანი , პირუჭ-
ლად ფიქრის-ლოცუა ეინა სპირად
განზრასუა სიკუდილზედ , ღუთის
სამართალზედ , ჭოჭოსეთზედ , და
სასუფეველზედა ; ვითარცა იცევის
ზირაქი : « მოისხენიე უკანასკნელ-
ნი პენნი , და უკუნი სამდე არა ჰსცო-
და . » ამისთვის ფრიად სარცებლო-
ან-არს დღითი დღე დილით ანუ საღა-
მოს ნასევარ ჟამსა ეინა ათსუთმეცხა
წვრილსა ფიქრის-ლოცვის ქმნა :
რამეთუ რომელთაცა თვალთ წინ

უმსთ ნიგთად ესე საუკუნა ჰქმნა
ჩიცვებანი; სიკუდილი, სამართალი,
ჩოჩოხეთი, და სასუფეველი, იგი-
ნი მნელად შესცოდვენ: ჩამეთუ
ნათლითა ღუთისა განათლდებიან, და
განზრახუასა მას შინა გულის-ხმას
ჰყოფენ, თუ ჩაახაგან უნდა ივლცო-
დენ კაცნი; და ჩაახა ქმნად-არაინ,
და კუალად მით აღენთებისთჳა გულ-
ნი მათნი ცეცხლითა ღუთიული
სიყუარულისა.

მეორედ, კეთილის დამზადებითა
კშირად, ანუ მაინც თვეშიდ ერთ-
სელ აღსარების-თქმა, და წმიდა
წიარების მიღება: ჩამეთუ ვითარ-
ცა კშირად დაწმედით სსლსა. არ

ღარ ეგებოან უწმიდურებასი, მსგავსადვე აღსარებითა არა თუ მსოფლოდ მოუპოვნით შენდობასა ცოდვითა, არამედ მივიღებთ უკუშ კვალად ძალსაცა მღვდელსა საცდურითა, და ეგრედ უბიწოდ დაიცვების სული ჩუშნი. ხოლო ყოვლად წმიდა ღმერთა არს ჭური ზეცვიერი. და ვითარ იგი ვერ ძალ-უმს გორცსა თვნიერ საწუთო საზრდელისა ცხოვრებად, მებრვე ვერ ძალ-უმს სულსაცა ცხოვრება თვინიერ ზეცვიერი საზრდელისა მის. რომლისათვის იცევს უფალი ჩვენი. « ესე არს ჭური რომელი ზეცით გარდამოხდა, უკეთუ ვინმე სჭამდეს მისგან არა

მოკუდეს. მე ვარ ჰური ცხოველი
რომელი ზეცით გარდამოვჭსედ.
უკეთუ ვინმე ჰსჭამოს მის განი არა
მოკუდეს, არამედ სცხოვნდეს უკუ-
ნისამდე, და ჰური რომელი მე მიჭ-
ვსცე, კორცი ხეში არს რომელსა
მე მიჭვსცემ ცხოვრებისათვის სო-
ფლისა » : იოვანეს, ვ. 50-51.

მესამედ, მოპოვება ცოდვის მი-
ზეშთაგან, მეცადრე ახლოს მეოფი
ცოდვის მიზეშისაგან, რომლისა-
გან მოპოვებისათვის მძიმედ და-
ვალებული ვართ ღუთისაგან. რამე-
თუ ვიოარცა იცუვის წმიდა ალფო-
ნსო ლიგუოარი : « ეშმაკი იცინის
ჟამსა ცოდვილთა მონანებისა პირთ-

ბის-დადებათა და აღთქმათა ზედა
მათთა, უბეწო ცოდვათა მიწე-
ზთაგან არა განმორდებათ ». ამის-
თვის ბრძანებს უფალი ხვენი :
« უბეწო ბელი შენი, ანუ ფერსი
შენი ვაცდუნებდეს შენ, მოიკუწთე
იგი და განავლე შენგან. უმჯობეს
არს შენდა შესულა ცხოვრებასა
შეგლობელსა ვინა უხელოთსა. გიღ-
რე ორნი სელონი, და ორნი ფერსნი
თუ გესხნეს, და შთაგარდე ცეცხლ-
სა მას საუკუნესა » : მათეს . იმ . 8 :
რომლით არა თუ სელოსა და ფერსის
მოკუწთასა ბრძანებს ქრისტე უფა-
ლი, არამედ თუცა ბელივითა და ფე-
რსივით საჭირო და სასარგებლოც-

იუენს პირნი ასლო-მყოფ ცოდ-
ვის მიზეზთანი, მაინც უნდა მოგძო-
რდეთ მათ თუ ცხონება გვინდეს.
კვალადცა თანა-გუამს ლცოლუა ცოდ-
ვის საცდურთაგან, მოზნობა საე-
რძნობებელთა მეცადრე თუალისა, და
კანფსურა ვულისაგან ყოველი ბო-
როჯი წადილისა, რომლისათვის
იჯევის ზიარაქ: « რომელსა უყუარ-
დეს საცდური, მის მიერგე წარწყ-
მდესო. » აგრეთვე გვესაჭიროების
განძორება ბოროტთა ამსანაკთაგან;
რამეთუ გერედ მავნებელ-არს ბო-
როჯი ამსანაკი, ვიდრელა უადვი-
ლეს-არს კეთილი კაცი ბოროტი
მაგალითითა იქმნეს ბოროტი; ვიდ-

რეცა კაცო ბოროტი კეთილი მ-
გალითა იქმნას კეთილი, რომ-
ლისათვის იცუვის იგავი: « მარქუშ
მევობარნი შენნი ვისთან განეწყო-
ბი, და მე ვითნა შენ ვითარება შე-
ნი. » გვალად სასმარ-არს რათამცა
გვიუარდეს სულიერთა წერილთა
კითხუაჲ დღითი დღე, რამეთუ ვი-
თარცა ღოჯგითა გელაპარაკებით
ხგენ ღმერთსა, გვრეთვე სულიერ-
თა წერილთა კითხუთა გველაპარა-
კების ხგენ ღმერთი; რომლის მიერ
მივიღებთ განათლებასა.

მეოთხედ, საჭირო-არს დღითი დღე
დილით და საღამოთა ღოჯგუა სიმდა-
ბლითა, სარწმუნოებითა და სასოებო

თა : რამეთუ ვითარცა იცევინა სამე-
წმიდა ბასილი, წმიდა იოვანეოქრო-
პირი, და წმიდა კლიმა აღექსანდრ-
ელი, ლოცუა საჭირო-არს ჭასა-
მიწევნილთათვის შედგინებითად გე-
რედ, ვიდრელა ულოცავად არა სადა
შესამღებელ-არს ცხოვნება . ამი-
სთვის რამეთუ ჩვენ ჩვენის ძალი-
თა არა ძალ-გვიძს დამარსუა ღუთის
მცნებათა და ცხოვნება; და ცხოვნე-
ბისა ჩვენისათვის ჭნებაჲს ღმერთ-
სა, რათა ვითხოვოთ მისგან საჭი-
რო ძაღლნი; და ვინც არ ითხოვს
ვერც მიიღებს, თქმულობისაებრ
იაკობ მოციქულისა : « არა ვაქუს,
რამეთუ არა ითხოვთ » . იაკობ .

დ. 2. და რა გერა მიიღებს მად-
 ლსა და შეწევნასა ღუთისაგან, მაშინ
 გერცალა ცხოვდება. ამის გამო
 იტყვის წმიდა იოვანე ოქრო-პირი:
 ვითარცა სორცი უსულოდ მკუდარ-
 არს, ეგრეთვე სულიცა ულოცავად
 მკუდარ-არს. და კვლად იტყვის
 იგივე წმიდა მამა: ვითარცა წყალი
 საჭირო-არს ნერვთა და სეთათვის
 რათა არა გასქნენ, ეგრეთვე ღოცუ-
 საჭირო-არს, რათა ცოდუათა შინა
 არა შთავარდეთ. კვლადრე ფრიად-
 ღი საჭიროება იგი ღოცვისა ცხად-
 ღად სხანს სიტყუათაგან უფლისა
 ჩვენისა, რომელი გვამცნებს ჩვენ
 კჳრად ღოცვასა, მეტყველი: «იღ

ვიძებდით და ილუცევდით რათა არა
შესვდეთ განსაცდელსა » . მათეს,

მკ. 41. « ვითარ იგი ჰქერ-არს მათდა მარადის ღოცუა . და რათა არა
ქრებოდეს ღოცუასა შინა » . ლუკას, იმ. 4. « ითხოვდით და მო-
გვეცეს თქუენ ეძებდით და ჰპოოთ,
იხვედით და განგელოს თქუენ » .
მუნ ლუკას, ია . 9. « ილვიძებდ-
ით უკუშ ვოველსა ჟამსა და ვმე-
დრებოდეთ » . იმავე ლუკას . კა . 36 .
ესრეთვე ჰპირდება თავადი სასიერი
და სარწმუნო უფალი შეედრებუ-
ლთა თვსთა უურად-ღებასა საა-
ჩოებსა , მეცუესლი : « რადგა
ითხოოთ სახელითა ჩემითა იგი

გჭეუო » : იოვან, იღ. 13. « ამინ ამინ
ვერცხუო თქუწ, რამეთუ რაოდენი-
ცო რა ჭსოსოოთ მამას, სასელ-
ითა ხემითა მოვცეს თქუწ » . მუნ
იოვანეს, ივ. 23. « რამეთუ ყოვე-
ლი რომელი ითხოვდეს მიიღოს
და რომელი ემიებდეს ჭპოოს, და
რომელი ირეკდეს ვანგლოს. ლუ-
კას, ია. 10. « და ყოველსა რაოდ-
ენსა ითხოვდეთ ლოცუასა შინა
სარწმუნოებით ვეუოს თქუწ » .
მათეს. კა. 22 : მაშა სადამე გილო-
ცევდეთ მუდამ გამძლეობითა, და
არა სადა დავსცხრეთ რათამცა ვსძ-
ლიოთ ესე ვითარი ძლიერი საჭე-
რველითა ეშმაკსა, სოფელსა, და

სორცსა; რომლის ძალითა მივი-
ღებთ ყოველთა სათნოებათა თქუ-
ლობისა ებრ თეოდორიკესი .
« ღოცუა ერთი არს, გარსა მის
მიერ ყოველსა მივიღებთ » : გვა-
ლად ვიპყრად მეოხედ და შემწედ
წმიდა ღუთის მშობელი ქალწული
მარიამი, და ვიყოთ საკუთრად მსუკ
ვალენი ჰაჯივის-მცემელნი და გან-
მამდიდრებელნი მისნი : რამეთუ არს
იგი ღედა მადლისა, და წმიდა მა-
რად გამძღვებელობისა : მესაუნჯე
ღუთიულთა მადლთა, მოწყალო, უს-
ჯ, სასიერო, და ცკბილი, რომელსა
განსაკვირვებელნი სასწაულნი უქმ-
ნია მარადის ყოველთა შეპირვე-

ბულთა და განსაცდელთა შინა მეო-
ფთათვის, რომელთაცა მიუძართაგ-
სთ მისდამი: აგრეთვე შეეწმის
ყოველთა საჩუქნობითა მხადგე-
ლთა თვისდა ჰაერობითა და შე-
წყალებითა მათი სახიერებითა თვი-
სითა.

რამსა უფრო უნდა ვითხოვდეთ
ლუთისაგან ღოცვითა?

საკუთრად უნდა ვთხოულობდეთ
ლუთისაგან ღოცვითა კეთილსა და
უცოდო ცხოვრებასა შინა მარად
გამძლეობის მადლსა. რამეთუ
გითარცა იჯევის წმიდა ბერნარდე:
«რომელიცა ხუცნ დამამკვიდრები-
ნებს ევრეგენსა საუკუნო ნეტა-

რებისას მარად გამძლეობის
მადლი არის. სასუფეველი მათთვის
არს დანიშნული, რომელნიცა კე-
თილს ცხოვრებასა დაიწყებენ. ვარ-
ნა კეთილსა ცხოვრებასა შინა რომ-
ელნიცა მარადის გამძლეებენ მათ
შიეცემა სასუფეველი ». ამისთვის
რამეთუ ღმერთი ჩვენგან არა თუ
კეთილი საქმის დაწყებასა ოდ-
ენ, არამედ აღსრულებასაცა შისსა
მოითხოვს. რომლისათვის არა
არს საკმაო კეთილი გინა ღუთის
სათნო ცხოვრების დაწყება, ოდე-
საც (ღმერთმან დაგიფაროს) უკე-
თუ კუალადვე მიექცევი ბოროტსა
ცხოვრებასა შენსა. ამისთვის კეთი-

ლი ცხოვრება დაიწყო რა, მივეც
დიდება ღმერთსა, გარნა იცოდე
რომელ ჰერედ უშიშრად არა ხარ
მით შენ: არამედ როდის ძაღლ-ვიძს
შენ უშიშრად ეოფნა? მაშინ მხო-
ლოდ როდესაც ვიდრე აღსასრულ
ადდე გამყოფ იქმნები კეთილსა
ცხოვრებასა შინა: ვითარცა იცუვის
უფალი ჩვენი: «ხოლო რომელმან
დაითმინოს სრულიად, იგი მსცხო-
ნდეს, მათეს, ი. 22.

ამისთვის მარადის თხოვნად გართ
ჩვენ ღუთისაგან წმიდა მარად-გამ-
ლებელობის მადლისა ოთხთა წინა-
მოსხენებულთა ღონის-მიებაებითა
ღუთის მადლშიდ დაძთენისათვის

ჩვენი. და უკეთუ შემდეგ ღო-
ნისძიებათა მათ სმარებისა, მოგვი-
ხდეს კვლად ჩამე შეწესებანი
განსაცდელთაგან, მას ჟამს საჭირო
არს ჩათა შეესეულად სასოებითა
მივმართოთ ღმერთსა, ვითხოვით
მისგან შეწევნა, ზრახუა ჩვენი გარ-
დაცვალათ სსუა უცოდო ზრახ-
ვათა ზედა, და არა ოდეს ვეთანს-
მოთ განსაცდელსა მას. და უკეთუ
უბადრუკებითა ჩვენითა მოგვიხუ-
დეს მთავარდნა ჩამე ცოდვასა ში-
ნა, მაშინცა არა უნდა ვიქმნეთ სას-
ოწარკვეთილნი ღუთის მოწუალე-
ბისაგან, და არცაღა დავშთეთ იმა
ცოდვასა შინა; არამედ სწრაფად

უნდა გჭქმნათ სინანული, პირიქით
დაგსდგათ მის წაღმართ არღარ
შეცოდებისა, და ვაზენით რა მარ-
ჯვესა დროსა ვსთქუათ აღსარება,
რათა არა მოიწიოს ჩვენსედა რი-
სსუამან ღუთისამან, რამეთუ საძი-
ნელად ექადების ღმერთი მათ რომ-
მელნიცა შეავგვიანებენ თავიანთ მოქ-
ცეებასა. დასასრულად ვიუთ მარა-
დის განმზადებულნი კეთილი სიკუ-
დილისათვის, ვითარცა ევასწავ-
ლის უფალი ჩვენი მეცუველი :
« იღვიძებდით უკუშ რამეთუ არა
იჯით ოდეს იგი უფალი სახლისა
მის მოვიდეს მწუსრი, ანუ შუა-
ღამესა. ანუ ქათმის სძობასა ანუ

განთიად. ნუ უკუშ მოგიდეს მე-
სეულად და ეზოვნეს თქუწ მინ-
არენი. ხოლო რომელსა ესე გეტ-
უვი თქუწ უოგელთა გეტუვი მღვი-
მარე იუუწნით » . მარკეს, იგ. 35-
37 : ვითმით კეთილად და მსნედ
მარადის პირდაპირ სამთა სულის
მცერთა მათ ჩუწნთა, გჳმაკისა,
სოფლისა, და სოარცისათანა : და ნუ
შევიძინებთ მათგან; თქმულისა გბრ
ზავლე მცოქულისა : « უოგელი-
ვე მალ-მიმს განმამლიერებელისა
ჩემისა ქრისტეს მიერ » . ფილი-
პელთ, დ. 13 : შევიყუაროთ ღმერ-
თი უოგლითა გულისთა და გემსახუ-
როთ მას კეთილად ამას სოფელსა

შინა, რათა მეგრისსა მას დაეძგ-
ვიდროთ გამოუთქმელი ნეცარება
იგი ზეცვიერი, რომელიცა აღუთ-
ქუა ღმერთმან მოყუარეთა თვისთა,
სიუსვე იგი ყოვლისა კეთილისა და
დიდებისა, რომლისათვის იცუვის
ზავლე მოციქული მეცუესელი :
« რომელი თუალმან არა იხილა და
ყურსა არა ესმა, და გულსა კაცი-
სასა არა მოუსდა, რომელი განუმ-
ზადა ღმერთმან მოყუარეთა თვის-
თა » . 1 . კორინთელთ, ბ . 9 .

THE
MUSEUM

შემოკლებული

სწავლა

ბღსაჩების სანიდუშლო-სა ჰედარ .

რამ არს უკუჭ აღსარების საი-
დუმლო?

არს ერთი პეიდთა წმიდათა საი-
დუმლოთაგანი წმიდისა ეპკლესიი-
სა განწესებული უფლისა ჩვენისა
იესო ქრისტესაგან; რომელი აღ-
სოცს ცოდვათა მათ რომელნიც
გვიქმნია შემდგომად ნათლის ღე-
ბისა ჩუქნისა .

რავდენი დამსადებანი ესაჭირო-

გზიან კაცსა სათქმელად კეთილი
აღსარებისა?

ხუთნი, ესე იგი, პირუჭლად გა-
მოძიება გულისცანაჲსა, მეორედ
ქმნა სინანულისა, მესამედ პირო-
ბის-დადება, მეოთხედ აღვიარება
ცოდებათა გინა განდობა, და მესუ-
თედ საკანუროს ეარდახდა.

მითარგმნე მე თვითთვეულად და
მარქუ: თუ რა სახით უნდა ჰქმნას
განდობის მდომელმან ხუთნი და
საჭიარნი დამზადებანი ეგენი?

პირუჭლად, უხმს ღოცუა და გედ-
რება ღუთისა მიმართ რათამცა მია-
ნიჭოს მას მაღლი კეთილი აღსა-
რების თქმისა: რამეთუ თვინიერ

ღუთის მადლისა ჩუწნ თავით თვე-
სით არა რამე კეთილის ქნა ძალე-
გის, ვითარცა იცუვის უფალი ჩვე-
ნი: «თვინიერ ჩემსა არა რა ძალე-
გისთ ეოფად არცა ერთი » . იო-
ვანეს , იე . 5 . წმად მეოხედ და
შუამდგომელად დაიწყას ღუთის
მშობელი ქალწული მარიამი , რათა
მან მოუშოვნამცა მადლი იგი ღუ-
თისა მიერ კეთილი აღსარებისა-
თვის . და შემდგომად მისსა დაიწ-
ყოს გამოძიება გულისცანჴვისა
თვისისა .

ვითარ იქნების უკუწ გამოძიება
გულისცანჴვისა ?

თესმს მონახულსა ეოგელი ძა-

ლოთა და გულს-მოდვინებითა თვე-
სითა გამოძიება გულისცანჯვისა
გინა სვინდისისა თვისისა, რათამცა
მოიგონა ყოველნი შეცოდებულნი
თვისნი, ფიქრითა, სიწყევითა, საქ-
მითა, და გარდამავლობითა მოქმე-
დებულნი. მასთანვე შედვინებითად
თანა ამს თვითთვეულთა მომაკუდინე-
ბელთა ცოდუათა ჩიცხვისა მოგო-
ნებაჲ. სოლო უკეთუ სძირად მო-
სუდენია რაჲმე ცოდუა და ჩიცხვი არ
ღარ ასსობს, უსმს გამოძიება, თუ
რავდენ გზის მოუსდებოდა დღეში
ცვირეში და ანუ თვეში ცოდუა იგი-
ამისთვის რაჲმცა დიდი სწიღვან
არ მიახლოებია აღსარების საიდუმ-

ლოსა, ანუ მრავალ ცოდვებში მთავ-
ნაქმულია, ანუ სსუა და სსუა საქ-
მეთა შინა გართსმული, გეზომ მრავ-
გალი დროება ესაჭიროების გამო-
ძიებისა და ფიქრობისათვის ცოდ-
უათა. და გულისმოღვინება ესე
უკანასკნელი მაინც უნდა ემსგავსე-
ბოდეს გულის—მოღვინებასა მას ბრ-
მენი კაცისასა, რომელიცა უკუშ
მომწრასეობდეს ერთ დიდ საქ-
მესა ზედა. სოლო შემგომად ფრთ-
სილად გამოძიებისა, უკეთუ შემთ-
სუშვითად დაავიწყდა მომაკუდინებე-
ლი ცოდუა ჩაამე, მაშინ დაავიწყ-
ბა იგი რადგანცა უნებურია, იგიცა
შეიცვის სსუა აღვიარებულ ცოდ-

გათა თანა აღსარებაშიდ, და მივედ-
გების აღსარებისა უმაღლესი ქმნილი
საზოგადოდ ცოდუათა ზედა სინა-
სულისა ძალითა. და თუცა ვასხენ-
და სსუა ღრის ცოდუა იგი, მაშინ
თანამდებ არს რათამცა აღვიაროს
იგიცა აღსარებასა შინა.

ხოლო გინადვან სიუყვეითა და სა-
ქმითა მოქმედებულნი ცოდვანი
უძფროს აღვილად იცნობებიან, ვი-
დრე ფიქრითა მოქმედებულთა; ამი-
სთვის ფიქრის ცოდვაზედაც ჰერ
არს უწყებაჲ, რომელ ფიქრის ცო-
დუა იქმნების უკუწ ორნაირად:
პირველად ნდომითა, რაჟამს კაცსა
ჭნებევდეს რაჲმე ბოროტის ქმნა,

ვინა აღსრულება საქმიანა რომე-
ლიმე ცოდვისა. და მეორედ სიამო-
ვნებითა, რაჟამს თუმცა კი არა ჰქე-
ბავს საქმიანა აღსრულება მისი,
ვარნა ნებითა ესიამოვნება წარმოუ-
დგენა ვინა მოხსენება ბოროტი ზრა-
ხვისა ანუ საქმისა მის. ხოლო
ოდესაც წარმოუდგეს ვისმესა უცებ
ბოროტი ზრახუა უნებურად, არ
შეიწყენაროს იგი და ეცადოს სწრა-
ფად განძიება მისი, მაშინ არა თუ
მხოლოდ არა შესცოდავს, არამედ
მადლსაც მოიგებს მღვდისა მისი-
სათვის. რადგან უნებური რამე
ცოდვა არ არის. ამისთვის ოდეს
მოუვა ვისმეს ესე ვითარი განსა-

ცდელი, სახმარ არს რათა სწრაფად
მიჰმართოს ღმერთსა და ითხოვოს
მისგან მაღლი შეუცოდებლობისა,
და ეცადოს თვითცა განსაცდელისა
და ბოროტი ზრახვისა მის მსწ-
რადელ განძიებასა. ესრეთვე მოე-
ჩიდოს ცოდვის მიზეზთა და საც-
დურთა, მოზნობითა საერძნობელ-
თა უმეცროსი ერთი თვალისა.

ხოლო გულის-ცანჩვის გამოძიე-
ბის ჟამსა უადვილესად მოგონები-
სათვის ცოდუთა, უხმს რათამცა
წარიკითხა ეინა მოისსენა მცნებანი
ღუთისა, ბრძანებანი წმიდისა ეპი-
ლესიისა, შეიღნი თავნი მომაკ-
უდინებელნი ცოდვანი, მისეღვითა

ქრისტიანებრივი თანამდებობისა და
მღვთმარცობისა ჩვენისაჲცა, თუ რაჲ
უკუშ პეკვიცოდებია წინაღმდეგად
მათთა, ეინა რაჲსა შინა უკუშ თა-
ნამდებნი დაგშთენილ-ვართ.

და ესრედ დაასრულებს რა მონა-
ნული გულისცანჩგვის გამოძიება-
სა, შეუდგინოს საქმე სინანულისა.

სინანული რავდენ ნაირი არის?

ორ ნაირი, ვითამც, სრული, და
უსრული.

როგორ იქმნების უკუშ სრული
სინანული?

სრული სინანული იქმნების მა-
შინ უკუშ აღეს ცოდვილი სწუხ-
დეს და ნანობდეს გულითა ყოველს

თვის ცოდვებზედა, მხოლოდ ამა
მიზეზისათვის, რომელ შეუწყენია
ღუთისათვის, რომელი არს ყოვლად
ბედილი, ყოვლად საყუარელი, და
გაუმწარებია განუზომელი სასიერე-
ბაჲ მისი. ვისაც აქუს ესრეთი სრუ-
ლი სინანული, აქუს მას უმწერ-
გაღესი და მარცხივი წუსვილი: რა-
მეთუ ჭრაცხს იგი ცოდვათა უბო-
როცესად უფროს ყოველთა ბორო-
ტთა, და იძულებს მათ უფროს ყოვ-
ლისა ბოროტისაგან, მისთვის რა-
მელ არიან ივინი შემაწყენელნი
ყოვლად საყუარელისა ღუთისა, თუ
რამსათვის გაგამწარგო იგი ცოდ-
ვებითა ჩემითა. რამეთუ არ ნანობს

იგი ცოდვებზედა შიშისათვის ჰო-
ჰოსეთისა, ანუ დაკარგვისათვის სე-
სუფეველისა, არამედ მხოლოდ მარ-
ცხვად სიყუარულისათვის ღუთისა;
რადგან ღმერთი არს ყოველად სრუ-
ლი, ყოველად კეთილი, და ღირსი
გამოუთქმელი სიყუარულისა, რო-
მელიცა უკუშ უყუარს უმფროს ყო-
ველისა კეთილისა და უმფროს თა-
ვისა თვისისაგან.

უსრული სინანული როგორ უკუშ
იქმნების?

უსრული სინანული იქმნების
მით ოდეს ცოდვილი სწუხს და
ნანობს ყოველთა ცოდვათა ზე-
და თვისთა ზესთა—ბუნებრივი რა-

ამე მიზეზისათვის, მაგალად ანუ
მიშისათვის ჭოჭოსეთისა, და ანუ
დაკარგვისათვის სასუფეველისა; რა
დგან სცნობს ცოდვილი იგი სა-
რწმუნოებითა რომელ მომაკუდი-
ნებელი ცოდვითა დაუკარგავს სა-
სუფეველი, და მოუწოვი ასაუკუნო-
ჭოჭოსეთი, რომელი თუმცა იმ
ცოდვაშიდ შეუნანებელი მომაკუ-
დარ იყო, უიჭველად უნდა წარ-
წყემდილ იყო: ამისგანთ ცოდვი-
ლი იგი განზრახვითა და წარმო-
დგენითა ესე ვითართა ვნებათა და
ზიანთა რომელნიცა მიუცია სუ-
ლისა თვისისათვის, სძულს და
სძაგს ყოველნი ცოდვანი თვისნი,

ქსეუსს და ნანობს ეუღლითა ყოველთა მათ ზედა.

რა ძალა აქესთ სრულსა, და უსრულს სინანულსა?

სრულის სინანულის ძალა ესე არს, რომელ ვინც ამა სრულს სინანულსა იქმს პირობისდადებით მის წაღმართ არღარ შეცოდებისა, მას შეუუსუელად შეენდობიან ყოველნი ცოდვანი მისნი, უწინარესვე აღსარებისა: ოღონდა კი ნაცრა ჰქონდეს მარჯვე დროსა აღსარების თქმისა, და ოდესაც მოძღუარსა ჰპოვებს, და დრო ექმნების, მსწრაფელ უნდა გაენდოს და აღვიაროს ყოველნი მომაკუდიანებელნი

უკიდვანი თვისნი; რადგან აღსარების
თქმის ვალი მუდამ დაბრუნის. და
ამის წინამდგევ, ოდესაც მოძლუ-
რი იპოვებოდეს და შეეძლოს აღ-
სარების თქმა და არ ჰქნებოდეს აღ-
სარება, იგი ვერა ოდეს მიიღებს
უკიდვანთა თვისთა შენდობასა თვი-
ნიერ აღსარებისა. ამისთვის უბე-
თუ ვინმე კუდებოდეს ანუ სიკუდი-
ლის საცდურშიდ იყოს და მოძლ-
ვარი არა იპოვებოდეს, მაშინ ვალი
აქუს მას რათა ჰქმნას სრული სი-
ნანული ჰირობისდადებითურთ შე-
უკიდულშობისა. მონაცრეობითა ა-
ღსარების თქმისა თუცა მოძლუარ-
სა ჰპოვებდეს. და უბეთუ ამა ვი-

თარს მონახულ ჰირსა შეემთხუას
მას ჟამსა სიკუდილი, ყოვლითურთ
მიეტყველებიან ცოდვანი თვისნი. სო-
ლო უბოთუ განგრიბოს სნეულები-
სა და საცდურისა მისგან, თანა—ამს
შეუყოვნებლივ აღსარების თქმისა.
ჴმის გამო უხმს ყოველსა კაცსა
რათა გძირად იქმოდეს ამა სრულ-
სა სინანულსა და იწუართოდეს მას
შინა, რათა მისთანა დაჭირების დრო
შიდ თუ შთავარდეს, შეემლოს ამა
სინანულითა შეგლა სულისა თჳსი-
სა. და ნეტარელ—არს კაცი იგი,
რომელსა სიკუდილის წამსა თჳსსა
ექმნების ესე სრული სინანული.
ისილვ საქმე სრული სინანულისა

დასასრულშიდ წიგნისა.

ხოლო ძალა უსრული სინანულისა ესე არს, რომელ ვინც ამა უსრულს სინანულსა იქმს, მას მკჷმინ შეენდობიან ცოდვანი თვისნი, ოდესაც აღსარებასა შინა მიიღებს აღსსნასა მოძღუარისაგან. უსრული სინანულის ქმნასა უმფრო ადვილად შეიძლება კაცო, ვირემც სრული სინანულისა: რამეთუ სრული სინანული წარმოებს ოდენ მარცხივ სიყუარულისაგან ღუთისა, ამისთვის მნელი არს; თუმცა ღუთის მაღლითა შეუძლია კაცსა მისი ქმნაცა, ვარნა უსრული სინანული რადგან წარმოვალს შიშისაგან ჭო-

ქოხეთისა, და სურვილისაგან სს-
უშველის მოცებისა, რომელნი
კაცის ზიანსა, და სარცებელსა უმ-
ზერენ, მისთვის ამა სინანულზედ
უმჯობეს მალე აღიძვრის ცული კა-
ცისა. ამის გამო უწინარეს აღსა-
რებისა ჭქმნას ცოდვილმან ესე უს-
რული სინანულიცა, რათა უმჯობეს
უშიშრად იეოს საქმე სულისა მი-
სისა: და აღსარებისათვის ესე უს-
რული სინანულიცა კმა არს. და
ესრედ ცოდვილი დაასრულებს რა
სინანულსა, შეუდგინოს ჰირობის
დადგება:

ჰირობის-დადგება რაჲ არს?

ჰირობის-დადგება იგი არს ოდეს

ცოდვილი მოიძულეს სინანული-
თა ცოდვითა თვისთა და დასდებს
ღმერთთან მტკიცე ჰირობასა მის
წაღმართ შეუცოდველობისასა, რომ
მელსა აქუს მტკიცე ჰაზრი და
ჴეშმარიტი ნება ცხოვრების განწ-
რფელებისა. სოლო ივინი რომელ-
ნიცა არიან შთანთქმულნი ბოროტს
ჩვეულებასა შინა, და ჴეონებენ
(მრუდი გამოხატულობითა თავიან-
თი ფიქრისა) ვერ მოზნობასა მა-
თსა: ესე ვითართა ამა ცუდილი
გამოხატულებითა ვითარ უნდა ჴქ-
მნან კეთილი და ჴეშმარიტი ჰირო-
ბის დადება შეუცოდებლობისა, რომ
მელს ჴეონებენ ივინი შეუძლებე-

ლად? ამისთვის უნდა უწყუოდნენ
ესე ვითარათა პირათა, რომელ თუ-
მცა ევრედ ფრიად მნელად უჩნსთ
მათ განწრფელებს ცხოვრებისა თა-
ვიანთი ძალითა, ეარნა ფრიად აღ-
ვილი არს ღუთის მადლითა; ოდეს
თანამდებობისა ებრ რაზომცა მა-
ღუქმსთ ყოველთა საშუალოთა თავი-
ანთ გერძოდ ისმარებენ ცხოვრე-
ბის განწრფელებისათვის, და სიმ-
დაბლითა მიჰმართვენ ღმერთსა, მე-
ცადრე ჟამსა საცდურისასა, რათა
მან განამლიეროს და შეეწიოს მათ
ამისთვის პირობის-დადება იგი გე-
თილი ამრისა არა თუ უნდა იყოს
დაფუძუნილი სასოებასა ზედა მა-

ლისა თჳსისა, რომელთა თვეთ
 თვისით არა რაა ძალევიძს ქმნა,
 არამედ სასოებასა ზედა ღუთიული
 მადლისა, რომელსა უკუჲ ძალ-უმს
 ყოველი. იწმუნონ და არა სადა
 შეორეულდნენ ვითარმედ, ღმერთსა
 ძალ-უმს წამ ერთსა ქუთაგან აღ-
 დგინება მეთა აბრაჰამისა, ვითამც,
 შეცუღა ცოდვილთა წმიდად. რომელი
 იქმს ამასა, უკეთუ მცაოცე
 გულითა დავსდებთ სასოებასა ჩვე-
 ნსა მას ზედა, და მივმართამთ. ამ-
 ის გამო მარადის იმედი უნდა ვეჭო-
 ნდეს, და ჰირობასა გჴსდებდეთ ჭე-
 უმარიცი მოქცევსათვის, შეცუჲ-
 ლნი ჰაგლე მოციქულისათანა: «ყო-

გელიზე მალ-მიმს განმამლოერებე-
ლისა ჩემისა ქრისტეს მიერა. ფე-
ლიზელოთ დ. 13.

გვალად ჰირობის დაღება უნ-
და იყოს საუფლოერო, ესე იგი,
ჰქონდეს ცოდვილსა ერთი მცკიცე
და სრული ნება ყოველთა მომაკ-
უდინებელთა ცოდუათაგან მოშორე-
ბისა, ყოველსა ჟამსა, და ყოველ-
სა შემთხუშვასა შინა; და სრულიად
არღარა ჰქნებევდეს არცაღა ერთი
ცოდვის ქმნა. და ესე გვრგდ თანა
ამს, ვიდრელა უკეთუ გინმე მხო-
ლოდ ერთ რომელსამე მომაკუდი-
ნებელ ცოდვასა ზედა არა ნანობ-
დეს, და ანუ ჰირობასა არა სდე-

ბდეს, თუცა კი სხუა დანაშთთა
ყოველთა ცოდვითა ზედა სინანუ-
ლი ჭქონდეს და ჰირობის დად-
ბაცა, მაინც მისი აღსარება უყვი-
ლი და უნაყოფო იქმნება: და იგი
ვერცალა ერთი ცოდვის პენდობას
მიიღებს ღუთისაგან, მიზეზითა
ცოდვისა მის რომელზედაცა არა
აქუს სინანული და ანუ ჰირობის
დადება. რამეთუ ვიდრემდისინ აქუს
ვისმესა გერეთი სიუჟარული რო-
მელსამე მომაკუდინებელს ცოდვა-
სა ზედა, ვერ მალ-უმს მას პერ-
იგება ღმერთთან და ვერცა მიღება
პენდობისა ცოდვითა თვისთა. ვი-
თარცა არა არს იგი ჭეშმარიტი მო-

ნახული და არცა პერიეებული,
რომელიცა უკუშ თუმც თვისი მე-
გობრის გავლილად შეწყენისათვის
მონახულობას აჩენდეს, გარნა ისევე
აქუნდეს ბოროტი წადილი მოსას-
ვლელად მისი ვალახვისა. ესრეთ-
ვეცა არა არს იგი ჭეშმარიტი მო-
ნახული და არცა ღმერთთან პერი-
ებული, რომელი თუმცა გავლი-
ლთა მოქმედებულ ცოდუათა თვი-
სთა ზედა ნახობდეს ღუთის შეწყე-
ნისათვის, გარნა კვალად ისევე ჰნე-
ბვიდეს მისასვლელად რომელიმე
მომაკუდიანებელი ცოდვის ქნაჲ.
ბერეთვე პირობის-დადება ესე უნ-
და იყოს კვალადცა გამკვეთი : გი-

გითამც, ჰირობის დადება ეკრეთი,
რომელმან მოახმარებინოს ცოდვ-
ლსა უფელნი შესამღებელნი სა-
შუალნი ცოდვებისაგან მოშორებო-
სა. ამად არა არს საკმაო რათა ჰი-
რობა დასდუას მონახულმან მხო-
ლოდ ცოდვის უქმნელობისა, ა-
რამედ საჭირო არს რათა ჰირო-
ბა დასდვას კვალად ცოდვის ახ-
ლო—მყოფ მიზეზთაგანცა მოშორე-
ბისა. რამეთუ ვითარცა ვაჭრისა-
თვის არა არს კმა მხოლოდ მწე-
ბელობა ფულის შემენისა, არამედ
უხმს რათა ეკრძალოს წიანთა და
საცდურთაგა, და იხმაროს საჭირო
საშუალოდანი შემინებისათვის; ესრ-

ეოვე ცოდვილისათვის არა კმა არს
მხოლოდ ნება ცოდვის უქმნელო-
ბისა, არამედ განდობის შემდეგმადცა
უნდა მოჰორდეს იგი ასლო—მყოფთ
ცოდვის მიზეზთა, და ყოველი მა-
ღიითა თვისითა ეცადოს ცოდვითა-
გან მოჰრებასა. ხოლო რომელი-
ცა არა იქს ესრედ, არამედ მეორე,
და მესამე გზის, და ანუ ყოველ-
თვის მოიქცევის აღსარებაჲიდ მე-
მცოდნე იმავე მომაკუდინებელი ცო-
დვითა, რომელშიდ არა რაჲ სიკო-
ცხლის გასწორების ნიშანი სჩან-
დეს, და არცა ესმაროს საჭირო საშუა-
ლობანი და წამალნი ცხოვრების
განწრფელებისათვის, მაშინ ცხად

არს, რომელ მისი პირობის დადგენი არ ყოფილან ჭეშმარიტნი, არამედ მოხვეწებულნი. რამეთუ უბრტყელად იყო ჭეშმარიტი, ახუნებდაცა კეთილ ნაყოფთა. ამის გამო თანა—ამს მოძღუარსა, რათა ამფერთა შეუყოვნოს აღსსნა, ვიდრემდის იხილოს მათ შორის ცხოვრების განწრფელების ნიშანი, რათა მოძღუარმანცა არა შესცოდოს მძიმედ დაუმზადებელი მოხანულისა უადგილო ასსნის მიცემითა. ესრეთვე მოხანულსაცა მას არა უნდა ეწეინოს და არცა აღშფოთდეს ამა ასსნის შეუოვნებასა ზედა; რამეთუ მოძღუარი ვითარცა კეთილმოღუე

წე მკურნალი სულიერი, ჭეშუმის
ამას მისი სულის გამრთვლებისა-
თვის. რომლისათვის მხიარული
გულითა უნდა ემოჩნოდეს, და
ჭმადლობდეს ღმერთსა რომელ კე-
რეთი კეთილი შურის-მძიებელი
მოდლუარი მოუშოვნია : ამად გუ-
ლსმოდგინებითა აღასრულოს კე-
თილი დარიგებანი მოძლუარისა,
რომელთაცა მისცემს იგი საშუა-
ლად და წამლად მისი სიცოცხლის
განწრფელებისა. ხოლო კუთავ რა
მოიქცევის მონახული იგი აღსარე-
ბად, თუმცა იმავე ჰირველს ცოდვასა
შინა მთავარდნითი, გარნა ნაკლე-
ბად უფროს ჰირველი ხუშულებისა

თვისისა, და დაერწმუნებს მოძღუარსა მით, რომელ მას თვისი სიკეთის ცხლის გასწორებისათვის უხმარია ყოველნი საჭირო საშუალები და წამალნი, ესე იგი, სპირაღ წარსულა ეპკლესიად, მოუთხოვია ღოცვითა ღუთისაგან შემწეობა და მადლი მეოხებითა წმიდისა ღუთის მშობლისა, უკითხავს სულიერნი წიგნნი, საცდურის ჟამსა მიუძარ თავს ღუთისათვის, გაუცია შემოგებისაებრ მოწყალებანი, და მოძორებია ახლოს-მეოფთ ცოდვის მიზნითაჲცა, მაშინ დაერწმუნების მას მოძღუარი, რომელ მრჩობლ მთავარდნა მისი ცოდვასა შინა მოსუ-

ღენია მას უძლურებითა, და არა სი-
ბოროტითა; და ესრეთ არღა ვაგჭ-
ვიაზღების მოძღუარი კეთილი ჰი-
რობის დადებასა ზედა მისსა, და
მისცემს მას ახსნასა გინა შენდო-
ბასა.

რომელნი არიან ახლო-მყოფნი
მიზეზნი ცოდვისა?

არაიან სახლი იგი, გუამი იგი, აღ-
გილი იგი, შექცევა იგი, თამაშობა
იგი, უსამართლო აღებ-მიცემა იგი,
საქმე, და სხუაცა იგი, რომლის მი-
ზეზითაცა კაცი კმირად ჰსცოდავს
ღმერთსა; და ამისთვის მონაწილე-
მან ჰირობა უნდა დასდვას არა მხო-
ლოდ ცოდვის უქმნელობისა, არა

მედ კუალად შემაცოდებელთა მათი
მიწესთავანცა მოპოვებისა.

რამა არს აღვიარება ცოდვთა ენა
აღსარება?

აღსარება არს დაბეჭდება თავისა
თვისისა და აღვიარება აღსარებაჲმედ
თვისი ნაქმნარი ცოდვებისა. რამე-
თუ ოდეს აღასრულებს მონანული
შემოთქმულთა სამთა მათ დამწა-
დებათა, ვითამც, ვულის-ცანჯვის
გამოძიებასა, სინანულსა, და პირო-
ბის-დადებასა, მის შემდგომ უნდა
მივიდეს და აღვიაროს წინაჲმ მღ-
უდლისა ყოველნი თვისნი მომაკუ-
დინებელნი ცოდვანი თვითთა თუთ
ოდ და ვარკვევით; არა მხოლოდ

საქმით მოქმედებულნი, არამედ
კვალად ფიქრით მოხდომილნი ცოდ-
ვანიცა, უწინარეს აღსარებისა
ფრთხილი და გულს-მოდებინე გულ-
ისცანჯვის გამოძიებითა მოგონე-
ბულნი, რიცხვითა, და სახის შე-
მცვლელი და ამამძიმებელი ვარე-
მოებითა მათითა. ხოლო რომელნი
ცოდვანიცა ბეჭითად ასსობს რომ-
ელ უქმნია, ბეჭითადვე უნდა უთ-
ხრას. და რომელნიც ეჭვითა, უქ-
მნია ანუ არა, ეჭვითვე უნდა უთ-
ხრას, ვითარცა ასსობს. და თდეს
მოდლუარი შეჭკითსაჲს ცოდვათა
თვისთა ვარემოებათა, ჭეშმარიტე-
ბით უნდა უნახუროს ყოველი: არ

ილაპარაკოს აღსარებაშიდ თავისი
თვისის განმარტლებითა, და ანუ
მოფალოდებული ლაპარაკითა, არა
მედ წრფელად. კვალად ვითარცა
სწეული მოსმეხნის უმჯობეს მკუ
რნალსა, ეგრეთვე მონახულმან უნ
და გამოიჩინოს თავის მოძღვრად
იმფერი მღუდელი, რომელსაცა
უბუჭ აქუნდეს საკმაო მეცნიერება,
სიბრძნე, და კეთილი გინა ღუთის
სათნო ცხოვრება: და არა იმფე-
რი, რომელიც იყოს ანუ უმეცა-
რი, ანუ უსიბრძნო, ანუ ბოროტი,
და უსწეო. მსგავსადვე უნდა ვაეწ-
დოს იმისთანა მღუდელსა, რომელ-
საც აქუნდეს ბრძანება თვისი

ჩვერთვანი სასულიერო უმჯობესი
საგან აღსარების სმენისა.

რამ და რომელნი საქმენი არიან
დამძლელნი, რომელთა მიზეზითა
აღსარება იქმნების უქმი და უნა-
ყოფო?

არიან ესენი, მაგალ. თუკეთუ გრ-
სმეს რამე ზიანი მიეცეს ვისმეს-
თვის, ანუ აქუნდეს რამე უსამარ-
თლობითა შემენილი, და შებრუნე-
ბისა ნება არა ჰქონდეს, და ანუ ოღე-
საჯ პუძლია, არ შეუბრუნოს იგი
პატიროსსა. ანუ ვისმესთვის სახელი
გაეცეს, და არა განუმრთელოს
სახელი იგი: ანუ ვისმესთან იყოს
იგი სიმძულვარი, და გულით არ

მიუცევს მას, და არა შეურიგდეს.
ანუ გაენდოს იმისთანა მღუდელსა,
რომელსაცა აღსარების სმენისა
ბრძანება არა ჰქონდეს თვისი სჯუ-
ლიერი სასულიერო უფროსისა-
გან : და ანუ არა ჰქმნას სიფრთხი-
ლითა და გულს-მოღვივებითა გა-
მოძიება გულისცანაჲვისა : ანუ არა
აქუნდეს ყოველთა ცოდვათა თვისთა
ზედა სინანული, და ჰირობის დადება,
და ევრედ გაენდოს : ანუ აღ-
სარებაჲშიდ დამალოს რამე მომა-
კუდინებელი ცოდუა, და ანუ რიც-
ხვი მომაკუდინებელთა ცოდვათა,
და ანუ მოძლუარი რამესაცა დაჰკით-
ხამს მას ცოდვათა თვისთა გარე-

მოებისათვის, სიმატლითა არა უნა-
სუხოს. ესე ვითარი განდობა არა
ოდეს იქნების სწორე და კეთო-
ლი, არამედ ცუდილი და უნაყოფო.
ამისთვის არა თუ მხოლოდ ვერც-
ერთი ცოდვის შენდობასა ვერ მიი-
ღებს იგი იმდენი აღსარებითა,
არამედ მოიგებსცა მით სსუა ერთს
ყოვლად მძიმესა წმიდა—წაწილწვის
ცოდვასა, ვითარცა იცუვიან საერ-
თოდ ყოველნი წმიდა მამანი და
მოძღუარნი ეპკლესიისანი. ამის-
თვის რამეთუ იმ ნაირობითა იგი
ლასავს აღსარების საიდუმლოსა და
ღმერთსაცა: და მით არს იგი კვა-
ლადლა წინამღეგი და გარდამავა-

ლო ღუთის მცნებისა ; და ამისთვის
მო არა არს იგი მონახული ; და რო-
დესაც არა არს მონახული, გერცა-
ლა მიიღებს შენდობასა, ვითარცა
იუდევის უფალი ჩვენი იესო ქრის-
ტე, მეტყუა : « უკეთუ არა შეი-
ნახოთ ევრევე სასედი ყოველნი წა-
რწემდეთ » . ლუკას . იგ . 3 . და
ამისთვის ესე ვითარი აღსარება, და
მის შემდგომ თქმულნი აღსარება-
ნიცა ყოველნივე განმეორებითა უნ-
და აღვიაროს მან, და იგიცა განა-
ცხადოს აღსარებაშიდ თუ იმ ფერი
უჩურო აღსარების შემდგომ რაგ-
დენ გზის ასსნა, ანუ წმიდა ზიარ-
ების საიდუმლო, და ანუ სხუა

რომელიმე საიდუმლო მიუღია: რა
მეთუ ვიდრე არა განუმეორებია მას
პირვანდელი ბოროტად ნათქუაში
აღსარება იგი, და მის შემდგომ ნა-
თქუაში აღსარებანიცა, ყოველნი-
ვე მისგან მიღებულნი საიდუმლო-
ნი ყოფილან წმიდათ—წაბილწვის
ცოდვითა.

საკანუნოს გარდახდა რაჲ არს?

იგი არს, რომელ რაჲსაცა მოძ-
ღუარი საკანუნოს მისცემს მონან-
ულსა ცოდვებისათვის, ესე იგი,
უბრძანებს რომელთაჲმე კეთილთა
მოქმედებათა, საკანუნი იგი უნდა
გარდაიხადოს, უკეთუ მოძღუარი
დროს განუსაზღვრის იმ დროსედ,

და უკეთუ ღრთს არ განუსაზღვრის
რაზომცა მალუმს სწრაფად აღას-
რულოს.

მხოლოდ ღმერთსა უნდა ვარდა-
უსადოს კაცმან ვალი თვისი, თუ
მოეუასსაყა?

თეგზოდ მოეუასსაყა: და ამის ვა-
მო უკეთუ ვისმესთვების სახელი ვა-
უცესია, უნდა ვაუმრთელოს სახე-
ლი, და უკეთუ ზიანი მიუცია, უნდა
პეუბრუნოს ზიანი იგი: და ესენი-
ცა რაზომცა მალუმს პეუუოგნებ-
ლად აღასრულოს.

შემდგომად აღსარებისა რა უკუწ
უსმს ქნად კაცსა?

ღმერთსა სულითა და გულითა

დიდი მადლობა უნდა შესწიროს მე-
თილისა მისთვის, რომელიცა შრომა
მოწყალებისა მისისაგან და შეურ-
იგდა მას აღსარებითა: მოძღურო-
საგან მიცემულნი სწავლანი იზრ-
ათს ჩათა საქმითა აღასრულოს,
პირობის-დადებაზედა განემჯიგ-
ოს, და მუშლი სიკაცისლის გამო-
ცულისა უდილობდეს.

Handwritten text in a cursive script, likely a library or collection stamp, located in the upper right corner of the page.

უო-ვლად

წმიდა

ზიარების საიდუმლო-სა
ზედა.

წმიდა ზიარება რაა არს?

არს ჭეშმარიტი ხორცი და სის-
ხლი, სული და ღუთაება უფლისა
ხვეწისა იესო ქრისტესი ქუწუე
პურისა და ღვინის სასისა, ვითარ-
ცა გუასწავლის წმიდა ეპკლესია;
ამისთვის ვინც მიიღებს წმიდა
ზიარებასა, მიიღებს იგი ჭეშმა-
რიცსა ხორცსა და სისხლსა უფლი-

სა ხვეწისა იესო ქრისტესსა, თვით
ცხოველსა იესო ქრისტესსა სრულ
სა ღმერთსა და სრულსა გაცსა.

სეფისკუჭრი, და ზედაში იგი
განწყმედის უწინ რაჲ არიან?

განწყმედის უწინარეს არიან პური
და ღვინო: გარნა ოდეს მღუდელი
წმიდა წირვაშიდ წარმოსთქუმს
წმიდა სიტყუათა მათ ზედა, პურ-
ზედ: « ესე არს გორცი ხემი » .
და ზედაშეზედა: « ესე არს სისხ-
ლი ხემი » . იმ დროს დასცხრე-
ბიან არსებანი პურისა და ღვინისა
სრულიად, და გარდაიკვლევიან არ-
სებასა ზედა ქრისტეს უწმიდესი
გორცისა, და დაუფასებელი სისხ-

ღისა : სოლო მუნ დაძთებთან მხო-
 ლოდნი სახენი ჰურისა და ღვინისა,
 ვითამც, ფერი, სუნი, ვემო, და სსუ-
 აც. რომღისათვის იმიერით თვით
 ოგულთა განწყედილთა მათ თუ
 ჰურის სახის ნაწილთა შორის, და
 თუ ღვინის სახის წვეთთა შორის
 რა ზომცა უმცირეს იყუნენ იგინი,
 ყოველთა მათ შორის იმყოფების
 სრული და ცსთველი ქრისტე უფა-
 ლი ხენი ყოვლის მპყრობელი
 მღიერებითა თვისითა. ამისთვის
 ოდესაც მღუდელი განსცეს სე-
 ფისკვერსა, მას ჟამს მხოლოდ
 ჰურის სახენი განიცეხებთან, და
 არა განიწილადების მით კორცი

ქრისტესი, და არცაა რამე მკნე-
ბის ქრისტესა უფალსა.

წმიდა ზიარების მიღების უწი-
ნარეს რამდენ ნაირნი დამზადებანი
ესაჭიროებიან კაცთა?

სამ ნაირნი დამზადებანი: პირუ-
ტლად, უზმა უნდა იყოს შუალა-
მდენ წმიდა ზიარების მიღებამდი-
სინ; ეგრედ რომელ არცაა მცირე-
დი რამე მიეღოს არცა სატყეული
და არცა სასამელო: გარდა მძიმე სნე-
ულისა, რომელსა თდეს მღუდელი
დამჭირნედ ჰსცნობს, მაშინ მამლა
რსაუც აზიარებს. მეორედ, ესაჭი-
როების კაცსა, რომელ კეთილი
დამზადებითა კარგი აღსარება ეთ-

ქუას, და აქუნდეს გულის-ტანჯვა
განწყმდილი ყოველი მომაკუდინე-
ბელი ცოდვისაგან. და რომელიცა
ანუ არა იქმნების უზმა, და ანუ
იქმნების რომელსამე მომაკუდინე-
ბელს ცოდვასა შინა, და ევრეთ
მიიღებს წმიდა ზიარების საიდუ-
მლოსა, იგი ყოვლად მძიმე ცოდვას
სა იქმს წმიდათ წაბილწვისასა,
და თვისი სულის სასჯელად მიი-
ღებს იგი მას, ვითარცა იტყუვის
პაგლე მოციქული: «ამიერიდგან
რომელი ჰსჯამდეს ჰურსა ამას და
სუმიდეს სასუმელსა ამას უფლი-
სასა უღირსებით უფლისა, თანა-
მდებ-არს იგი კორცსა და სისხლსა

უფლისა : გამოლაიჯადენ კაცმან
თავი თვისი, და ესრედ ჰურისა მი-
სეანი ჰსჭამენ, და სასუმელოსა მი-
სეანი ჰსუნ : ხოლო რომელი არა
ღირსად ჰსჭამდეს, და ჰსუმიდეს
დასასჯელად თავისა თვისისა ჰსჭა-
მს და ჰსუამს, რამეთუ არა გამო-
იკითხნა გორცნი უფლისანი » .
გოჩინთელთ, ია . 27-29 . მესამედ
გვჩირების კაცსა, რათა იქონიოს
სარწმუნოება : რამეთუ რომელი-
ცა უნდა მიიღოს წმიდა ზიარების
საიდუმლოდთა, იგი არს ღმერთი
ყოვლის-მპყრობელი შემოქმედი
ცისა და ქვეყნისა თვით უფალი ჩვე-
ნი იესო ქრისტე, და მისი წმიდა

სორცი და დაუფასებელი სიხსლო.
 ჰსასოებდეს მის მიმართ, რომელ
 ყითარცა მოწყალოე მამისკან, მოე-
 ლოდეს მისკან სულიერითა თუ გარ-
 ციელთა მოწყალებათა. აღცყინე-
 ბული სიყუარული იქონიოს მის მი-
 მართ, რამეთუ უნდა მიიღოს ღმე-
 რთი თვისი სახიერი, უფალი თვისი
 უცკბილესი, მაცხოვარი თვისი სა-
 ყუარელი : ილოცოს და ესრედ
 სიყუარულითა, სინანულითა, და სიმ-
 დაბლითა მივიდეს და გზიაროს .

წმიდა ზიარების მიღების შემდ-
 გომ რა უნდა ჭქმნას კაცმან?

ფრიად მსურველოე თაყუანისცე-
 მითა ღიღი მადლობა უნდა შესწ-

იროს იესო ქრისტესა, რომელმან
ღირს ჭყო იგი ყოვლად წმიდა კორ-
ცისა და დაუფასებელი სიხსლისა
თვისის მიღებისა, და იწება მის-
თან მისულა. მოიყადოს მაინც
ერთი მეოთხედი ნაწილი ყა-
მისა ანუ უმეტესიცა გბპლესიასა
შინა ილოცოს მსურვალედ, და ით-
ხოოს ღუთისაგან საჭირო წყალო-
ბანი სულისათვის, კორცისათვის,
და მოყუასისა თვისისათვის. და
მერმედ ოდეს წარგაღოს თავის საქ-
მესა ზედა, თანა—ამს რათამცა ის-
მაროს ყოველნი საშუალონი ცხოვ-
რების განწრფელობისათვის ცოდ-
ვათაგან ხელის აღებითა: და გვრედ

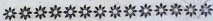
ცოდვის მიზეზთაგანცა განმოჩე-
ბული, შეუდგეს ღუთის სამსახურ-
სა კეთილის ცხოვრებითა.

UNIVERSITY
OF TORONTO

ბარათების
გამართლების

ლოცუა

ბღმსრუტის უწინ სთქმელი.

უფალო და ღმერთო ჩემო, უფა-
ლო მამო ჩუშნო საყუარელო,
მსაჩულო ჩვენო სპინელო, მთა-
ვრო ჩვენო ყოვლად დიდებულო,
მეუფეო ჩვენო ზეციერო, და დამ-
სსნელო ჩუშნო ყოველთაო. აჰა
ესე რა ჩემს კერძოდ გამოგიძიე
გულისცანჩვამ ჩემი, და ესოდენი
ცოდუანი მომაგონდნენ მე ვაკლო

ლი აღსარებითგან ვიდრე აქამოდღე
მრცხუწნის უბადრუკებასა ამას ჩემსა
ზედა, გსჯირი და ვჭელოვობ. ხოლო
რამეთუ ცოდვებითა ჩემითა შენ გა-
ნუზომელი და საყუარელი ღმერთი
ჩემი შემოწყენი ხარ, ამისათვის სიყ-
უარულისა შენისათვის ვსწუსვარ და
ვნანობ ყოველითა გულითა ჩემითა
ყოველთა ცოდვითა ჩემთა ზედა, და
ძირობას ვსდებ ამიერიტგან გაფრთ-
ხილებად და განშორებად ყოველთა
ცოდუთათგან და საფრსეთათგან ცო-
დვითა რათა არღარა ოდეს შევცოდე
შენ. და ვითარცა ბოროტი ეშმა-
კისა შედგომითა არა ვირცხვინე
ცოდვის ქმნა, ესრეთვე აწცა ბრძა-

ნებისა შენისა შედგომითა ურცხვე-
ნელად და კადნიერად მნებაეს და
ბეზღება თავისა ჩემისა წინაჲე მომ
ღუარისა, რომელი არს მაგიერი
შენი. ამისთვის მომადლე მე რა-
თა უზაკველი გონებითა, წრფელი
წარმოთქმითა, და მდაბალი გული-
თა ვალგიარო ყოველნი ცოდვანი
ჩემნი, რათა ყოველთა მათ მოცე-
გება მივიღო მოწყალებითა შენი-
თა, მალს-მედგას შერიგება შენთანა,
და დავიმშვენო უცბილი სიყუარუ-
ლი შენი. და ძალითა შენითა დამ-
იჯევ მე ამიერით ყოველთა ცოდ-
ვათაგან, და მიწინამდურე კეთილ-
მოქმედებასა სადიდებელად შენი,

და საცხოვრებლად სულისა ჩემისა
ამინ.

კუბლად დოცუბ სინანულის

უწინარეს ბდსარების სთქმედი .

ღმერთო ყოვლის-მწყობელი ,
და ყოველთა უადრესო უფალო ,
ღმერთო ყოვლად სასიერო , მარ-
თალო , და მოწყალეო , მიეყარ სარ-
პენ ყოვლითა სულითა ჩემითა ყო-
ველი რამისაგან უმეცეს : ვნაობ-
ჰეშმარიტებითა და ვსწუსგარ ყო-
ვლითა გულითა რამეთუ ეხოდე-
ნითა ურიცხვითა ცოდვებითა ჩე-
მითა წინაღმდეგად ღუთიული ღო-
დი-მშვენიერებისა შენისა შემოცო-
დებია : მომიტევე ცოდვანი ესე

ხეში რომელთა ყოველთა ვიძუ-
ლებ და რომელთა მოცეცხვისათ-
ვის დაგარდნილი ქუშე ფერსთა
შენთა სიძაბლით გვეგდრები მსა-
ხიერებელი, და ჯაცივისათვის დაუფა-
სებელი სისხლისა მხოლოდ მო-
ბილი მისა შენისა იესოსი რომელი
დაღუარა მან ხეთვის აღსოცე ივი-
ნი. ღმერთო ხეშო, წმიდისა
მადლისა შენისა მოღვთალოვით
მცვიცედ ჰირობასა ვსდებ რათა
ამიერით ყოველნი მცნებანი შენ-
ნი დაგიცუა, და ცოდვის მიხედნათა-
განცა გივლცოდე: ამიერით სიკუ-
დილი უმფრო მნებავს ვირემც შენი
შეცოდება. ღმერთო ხეშო, შე-

მეწიე, და ნუ დამოტევებ მე. ჰამე-
თუ თვინიერ შეწევნისა და მღ-
ლისა შენისა არა ძალმიძს განკრ-
ძალვა ცოდვითაგან.

ლოცუნი

წმიდა ღმრთის მიძეების უწინაშეს

სათქმელი.

ვინ ვარ მე! და ვინ შენ, ჰი უფა-
ლო ჩემო! რომელსა გნებავს მო-
სულა და განსუწნება გულსა შინა
ჩემსა. უფალო, არა ვარ ღირსი
რათამცა საგანესა შინა ჩემსა შემოს
ვიდე, არამედ მხოლოდ სთქუწ სი-
ცუვითა და განიკურნოს სული ჩემი.
ვარსა შენ, ჰი სასიერო და ყოვლ-
ად მოწყალეო უფალო ჩემო, ვი-

თარგა იგი სთქვი: « არა უნდა
მკურნალი ცხოველთა, არამედ
სნეულთა ». წყა მასწავლებ, ვითა-
რმედ: « აჰა ესე რა განძრთეოდი
(აღსარებითა), წარვედ ამიერით
არღარა მსცოდო ». და კვლავ
მიბრძანებ: ისილე ვითარმედ გავ-
კურნე, განგწმიდე, მოვალ აწ გულ-
სა შენსა, და მნებავს რათა ვითარცა
სიონის ძირითულს ქოჩსა შინა შენ-
თანა ვსწდე ცაბლად და გამოვწარ-
დო სულიერად უკუდავებისა ცაბ-
ლისა ჩემისაგან პატიოსანი გორცითა
და სისსლითა ჩემითა, რათა არა
მოძემარ იქმნე სულითა, და არა
მოჭკუდე. ში განუზომელო მაწ-

ეალებო უფლისა ჩემისო! უფა-
ლო ჩემო, აჰა ესე რა გჭკივებ მოხ
შენი (ანუ მსევალი შენი), მეყავნ
მე სიჯუვისაებრ შენისა. გეგედრე
ბი სიძდაბლით უღირსი ესე რა-
თამცა სიყუარულითა შემიწენარო
და შეაერთო გული ჩემი გულისა
თანა შენისა, რათა არღარა განგე-
შორო მე შენგან უკუნისამდე.

დოცუბ წმიდან შინაგების მიდების

შემდეგ-მ სთქმედი.

გმადლობ ფრიად და დიდსა მად-
ლობასა ეწირავ ყოვლითა ძალითა
ჩემითა, უფალო იესო, რომელი
ვეე მოსუწდ ელახაკსა სახლსა ამას

სულისა ჩემისასა, და უხმარსა მუ-
ლსა შინა ჩემსა დამკვიდრებაჲ იგუ-
ბე. უკეთუ ქვეყნიერი მეუფე ვინ-
მე მოსულ იყო სახლსა ჩემსა, ქუ-
ჭყანა ჩემი შეიქმნებოდა სიხარუ-
ლისაგან, და ყოველსა კეთილსა
მისგან ვიმედოვნებდი. მაჲ შენ,
რომელი ზეცნიერი მეუფე ემე მო-
სულს ეკულისა ჩემსა, როდენი დი-
დი დიდება და ზაცოვი არს ესე
ჩემთვის, და უეცრუ იმედი სუ-
ლისა ჩემის ცხოვრებისა! ამაღ-
ლემედრები სიმდაბლითა, რომელ
ვითარცა ჭრქვი ზაქეს, « დღეს
იქმნა ცხოვრება სახლისა ამისა » .
მეც იგივე მარქუშ, და აღმის-

რულე საგედრებელნი ჩემნი.
ცბილო გეთილის-მყოფელთა და
მაცხოვარო ჩემო იესო! გამოუთ-
ქმელი კაცთ-მოუუარებისა შენისა,
ვან არს ესე, რომელ არა მხო-
ლოდ მოჭკუდი ჩემთვის ჭუარსა
ზედა რათამცა დაგეხსნა სული ჩე-
მი, არამედ კუალადცა მოხუცდ აწ
და შეერთდი ჩემთანა წმიდა ზიარე-
ბითა. სხუა სამაგიერო არა რაა
მაქუს მოსაგებელი შენდა, ზი-
ლმერთო ჩემო, ვარნა ესე, რომ-
ელ მრთელს გულისა ამას ჩემსა
ეწირავ შენ, და ვითხოვ ვედრებითა
რათა არა დამიცეო მე ამიერიდ-
ვან განურად შენგან. და ამისთ-

ვის ზედას-ზედა ვითხოვ პენსას
მადლობა პენტა, რათამცა ესოდენსი
ხედაძო ქმნულნი სასიერებანი
პენსი გჭსცნა, ღირსეულებამ პე-
ნი ვიუწყო, არღა ვაგამწარო ცო-
დგითა ხეძითა, სოფელი და კარ-
ცი პევიძულო, პენ პევიუუარო,
არა ვმონებდე ვშპაკსა, არამედ
პენ მხოლოსა, ყოველნი ზრახუა-
ნი და საქმენი ხეძნი იუუნენ ღი-
დებისა პენისათვის, და უკანასკნელ
ღირს ვიქმნა მოხულად პენტანა და
ქებად პენი მამისა და ყოვლად წმი-
დისა სულისათანა უკუნითი უკუნი-
სამდე, ამინ.

საქმენი უმფროსთა ღვანდთა საკრწუ-

ნოებისა იმედისა და სიუფრატუდისა.

საქმე საკრწუთნოებისა.

ღმერთი ჩემი უცრუო ჭეშია,
როცებაო, რომეთუ შენ ესრედ ვა-
მოუცხადე წმიდასა ეპკლესიასა,
მრწამს ყოველი იგი რომელთაცა
მიბრძანებს მე წმიდა ეპკლესია
ჩემუნებად. მრწამს რომელ შენ
ხარ ღმერთი ჩემი დამხადებელი
ყოველისა, რომელი საუკუნოები-
ღვან მოსცემ მართალთა სასუფე-
გელსა, და ჰსჯი ცოდვილთა ჰო-
ჰოსეთად. მრწამს რომელ შენ

ერთი ხარ ახსებითა, და სამი
გუამოგნებითა, ვითამც, მამა მე
და სული წმიდა. მრწამს კუალა
ღვცა განხორციელება და სიკუდი-
ლი უფლისა ჩვენისა იესო ქრის-
ტესი. და უკანასკნელ მრწამს
უოველი იგი რააცა ჰსწამს წმიდა
კათოლიკე და სამოციქულო მამა-
ღვთისა. გმადლობ შენ რომელ
ვიყოფივარ მე ქრისტეანე, და
მნებავს ამა წმიდასა სარწმუნოე-
ბასა ზედა ცხოვრება, და სიკუ-
დილი.

საქმე იმედისა.

ღმერთო ჩემო, გესაგ მე აღაქ-
მათა შენთა, ამისთვის რამეთუ შენ
ხარ ყოვლის შემძლებელი, საჩ-
მუნო, და ყოვლად მოწყალე: და
იმედი მაქუს რომელ იესო ქრის-
ტეს ნაყოფითა მომანიჭებ მე მო-
ცემებასა უოდგათა ჩემთა, მადლსა
წმიდა გამძლეობისასა აღსასრულა-
დმდე, და შემდგომ დიდებასა სა-
სუფიერებისასა.

საქმე სიყუარულისა.

ღმერთო ჩემო, ვინადგან შენ
ხარ დაუსრულებელი კეთილი და

ღირსი განუზომელი სიყუარულისა,
ამისთვის მიყუარსა ყოველითა გუ-
ლითა ჩემითა ყოვლისა ჩამისაგან.
გერეთვეცა ყოველითა ცოდვითა ჩე-
მთა ზედა გსწესვარ და განუღობ
ყოველითა გულითა ჩემითა და მძეს
იგინი ჩამეთუ მათ მიერ შემწე-
ნისარ შენ ყოვლად სრული კეთი-
ლი. პირობასა ვსდებ რომელ ამი-
ერიო უმეტესად გიჩხიო სიკუდილი
გირემც კვლადლა შეწყენა შენი
მადლითა შენითა, რომელსა ვით-
ხოვ შენგან მე აწ, და მარადის.
მნებაგს კვლად მიღება წმიდათა
საიდუმლოთა თუ ცხოვრებასა და
თუ ჟამსა სიკუდილისა ჩემისასა. და

აგრეთვე სიყუარულისა შენისათვის,
მიყუარსცა მოყუასი ჩემი ვითარცა
თავი თავისი.

საქმე სრულდი სიბნელისა უოვლითა გუ-
ლითა სათქმელი დღითი დღე, და უწინა
ჩეს ბედსა ჩემისა.

უფალო ჩემო იესო ქრისტეო,
გნანულობ მე უოვლითა გულითა
ჩემითა უოველითა ცოდვითა ზედა
ჩემთა შეწყენისათვის შენისა. გნ-
ნობ მე არა ჭოჭოსეთისათვის რო-
მელიცა უკუშ მე მომიპოვებია
ცოდვითა ჩემითა, და არცაღა სასუ-
ფევლისათვის რომელიცა უკუშ და-
მიკარგავს, არამედ მხოლოდ ამის-
6

თვის რამეთუ შეცოდებითა მით შე-
მიწყენისაჲ შენ ყოვლად ღირსი და
ყოვლად კეთილი ღმერთი. ნუგარ
მომკუდარ-გიყავი ათას გზის და
შენ არა შემეწეინე: და ამაღ ამიგ-
რიდგან მნებაგს უმეტესად სიკუდი-
ლი გირემცლა კიდევ შეწყენა შე-
ნი: და აგრეთვე რაზომცა ძალმე-
დუას ადრე მიგეახლო აღსარებისა
საიდუმლოსა.

საქმე უსრული სინანულისა უწინაჲს
ბდსაჲებისა სათქმელად.

ღმერთო ჩემო წყაროვო ყოვ-
ლისა კეთილისა და ყოვლისა სიძე-
რთლისაო, გნანულობ შე ყოვლი-

თა ეულითა ჩემითა ეოველთა ცო-
დგათა ჩემთა ზედა, ამისთვის ჩა-
მეთუ შეცოდებითა მით ჩემითა და
მიკარგავს სასუფეველი, და მომი-
ზოგნია ჯოჯოხეთი.

სიან
ქართულად დაბეჭდილთა წიგნთა
გენერალსა

წიგნთ-სახეებდნესა შინა წმიდისა

დაწარჩისა .

1858—1860.

ფასი

	მანკე. თი	შანუ. ჩი
მოთხრობა საღმთო წე- რილისა მეგელისა და ახ- ლის აღთქმისა . . .	2	—
წმიდათა ცხოვრება .	1	—
იგავნი გზებოხსნი .	—	8
შესხმა წმიდისა ღუთის ეპოპელისა	—	4

მანგ.	ნაწ.
თი	რი
-	4

შემოკლებული სწავლა
ყოველად საჭირო ეინა მოკ-
ლე კათეხიზი

ისეიდებთან კოსტანცინე-პოლსა
კალათას სეღბოს-ხან წოდებულს
ქარვასლასა მხითარიათ წიგნთა
საცავსა შინა .

16/40

